

ZDRUŽENI NARODI

Ekonomsko-socialni svet

E/C.12/SVN/CO/1

25. januar 2006

Izvirnik: ANGLEŠKI

ODBOR ZA EKONOMSKE, SOCIALNE IN KULTURNE PRAVICE
35. zasedanje

**OBRAVNAVA POROČIL, KI JIH DRŽAVE POGODBENICE ODDAJO PO 16.
IN 17. ČLENU PAKTA**

**Sklepne ugotovitve Odbora za ekonomske, socialne in kulturne
pravice**

SLOVENIJA

1. Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice je 7. in 8. novembra 2005 na 30. do 32. zasedanju (E/C.12/2005/SR.30-32) obravnaval uvodno poročilo Slovenije o izvajanju Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (E/1990/5/Add.62) ter 25. novembra 2005 na 58. zasedanju sprejel naslednje sklepne ugotovitve.

A. Uvod

2. Odbor z odobravanjem sprejema predložitev uvodnega poročila države pogodbenice, ki je bilo pripravljeno v skladu s priporočili odbora. Z zadovoljstvom ugotavlja, da so pisni odgovori na seznam vprašanj temeljiti.
3. Z odobravanjem sprejema konstruktiven dialog z delegacijo na visoki ravni iz države pogodbenice, ki je vključevala strokovnjake z različnih področij, ki jih zajema pakt.

B. Pozitivni vidiki

4. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da si država pogodbenica prizadeva za izpolnitev svojih obveznosti v skladu s paktom in na splošno zagotovljeno varstvo ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic v Sloveniji.
5. Z zadovoljstvom ugotavlja, da je pakt vključen v notranjo zakonodajo in se je nanj mogoče sklicevati na sodiščih v državi.
6. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da institut Varuha človekovih pravic dobro deluje in sme varuh vlagati pritožbe glede človekovih pravic na Ustavno sodišče.
7. Odbor odobrava spremembo 14. člena Ustave, ki prepoveduje diskriminacijo med moškimi in ženskami, začetek veljavnosti Zakona o enakih možnostih žensk in moških ter ustanovitev Urada za enake možnosti.
8. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da je v Sloveniji manj omejitev glede pravice včlanitve v sindikat in pravice do stavke bodisi v zasebnem ali javnem sektorju ter da te pravice uživajo tudi pripadniki oboroženih sil in policije.

9. Odbor odobrava ratifikacijo Izbirnega protokola h Konvenciji ZN o otrokovih pravicah glede prodaje otrok, otroške prostitucije in otroške pornografije.

C. Dejavniki in težave, ki ovirajo izvajanje pakta

10. Odbor ni našel bistvenih dejavnikov ali težav, ki bi državi pogodbenici preprečili učinkovito izvajanje pakta.

D. Glavni pomisleki

11. Odbor je zaskrbljen zaradi diskriminacije Romov kot tudi zaradi razlik v praksi med avtohtonimi in neavtohtonimi Romi. Skrbi ga tudi, ker slednji ne uživajo varstva kulturnih pravic, kot je pravica do izobraževanja v maternem jeziku, v nasprotju s pripadniki manjšin, ki imajo to pravico po dvostranskih mednarodnih sporazumih.
12. Odbor je zaskrbljen, da so – kljub različnim ukrepom za izboljšanje položaja žensk – ženske v družbi še vedno prikrajšane, zlasti glede dostopa do zaposlitve, enakega plačila za enako delo, višine pokojnine in sodelovanja pri odločanju ter omejenega števila žensk na odgovornih javnih funkcijah.
13. Še naprej ga skrbi veliko število brezposelnih mladih, pripadnikov manjšin in oseb s posebnimi potrebami.
14. Odbor je zaskrbljen, ker spolno nadlegovanje na delovnem mestu ni opredeljeno kot kaznivo dejanje in zato žrtve niso ustrezno zaščitene.
15. Odbor z zaskrbljenostjo ugotavlja negotovost zaposlitve posameznikov, zaposlenih za določen čas; ta pojav je vse bolj razširjen.
16. Odbor je zaskrbljen zaradi »izbrisa« državljanov nekdanje Jugoslavije, saj so bila njihova imena leta 1992 črtana iz registra prebivalcev. Posledično so izgubili slovensko državljanstvo in pravico do bivanja v državi pogodbenici. Odbor ugotavlja, da takšen položaj krši ekonomske in socialne pravice teh oseb, vključno s pravico do dela, socialne varnosti, zdravstvenega varstva in šolanja. Obžaluje tudi pomanjkanje informacij o dejanskem položaju pri uresničevanju pravic teh posameznikov, ki so opredeljene v paktu.
17. Odbor z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je trgovina z ženskami in otroki resna težava v državi pogodbenici, ki je hkrati država porekla, tranzita in namembna država v trgovini z ženskami in otroki. Obžaluje pomanjkanje posebne zakonodaje za boj proti temu pojavu kot tudi majhno število izvršilnih ukrepov.
18. Odbor je zaskrbljen, ker država pogodbenica ne zagotavlja posebnih pravnih mehanizmov za obravnavo nasilja v družini, predvsem nasilja nad ženskami, in posledično žrtev takega nasilja ni mogoče ustrezno zaščititi v okviru veljavne zakonodaje.
19. Zaskrbljen je zaradi bistvenih regionalnih razlik v državi pogodbenici, ki vplivajo na enako uresničevanje ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, kot so zaposlitev, socialne ugodnosti in storitve socialne varnosti.
20. Odbor ugotavlja, da država pogodbenica ni ratificirala številnih konvencij Mednarodne organizacije dela (ILO), ki izhajajo iz pravic iz pakta, vključno s Konvencijo o enakem obravnavanju (socialna varnost), 1962 (št. 118) in Konvencijo o preprečevanju večjih industrijskih nesreč, 1993 (št. 174).

E. Predlogi in priporočila

21. Odbor državo pogodbenico prosi, da v naslednjem poročilu navede nekaj primerov, ki jih je varuh človekovih pravic napotil na Ustavno sodišče.

22. Odbor priporoča državi pogodbenici, da premisli o sprejetju nacionalnega akcijskega načrta na področju človekovih pravic v skladu z 71. odstavkom Dunajske deklaracije iz l. 1993 in akcijskega programa. Državo pogodbenico prosi, da ji v naslednjem periodičnem poročilu poroča o pobudah, povezanih z varstvom ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, in da zagotovi podatke, ki bodo odboru omogočili oceno napredka države pogodbenice. Poleg tega priporoča, da država pogodbenica uradu varuha, ki je pristojen za uresničevanje človekovih pravic, zagotovi več podpore in virov.
23. Odbor priporoča, da država pogodbenica v naslednjem poročilu navede nekaj primerov sodne prakse v povezavi z izvajanjem pakta.
24. Odbor poziva državo pogodbenico, da sprejme ukrepe za boj proti diskriminaciji med avtohtonimi in neavtohtonimi Romi ter romskim otrokom zagotovi dostop do šole brez razlik. Državo pogodbenico poziva, da sprejme ukrepe, ki bodo manjšinam omogočili izobraževanje tudi v maternem jeziku.
25. Odbor vljudno poziva državo pogodbenico, naj okrepi ukrepe za spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami, kot zahtevata drugi odstavek 2. člena in 3. člen pakta, vključno z uporabo načela enakega plačila za enako delo in vključevanjem žensk v odločanje. Državo pogodbenico prosi, naj v naslednje periodično poročilo vključi natančne informacije o napredku na področju enakosti spolov.
26. Odbor poziva državo pogodbenico, da sprejme učinkovite ukrepe za odpravo regionalnih razlik v programih za razvoj trga dela in zaposlovanja ter spodbuja enak dostop do socialnih ugodnosti in storitev socialnega varstva v različnih regijah. Državo pogodbenico vljudno vabi, da v drugem periodičnem poročilu predstavi natančne podatke o učinku sprejetih ukrepov.
27. Odbor priporoča, da država pogodbenica ratificira konvencije Mednarodne organizacije dela (ILO) o pravicah iz pakta, kot sta Konvencija o enakem obravnavanju (socialna varnost), 1962 (št. 118) in Konvencija o preprečevanju večjih industrijskih nesreč, 1993 (št. 174) 21.
28. Priporoča, da država pogodbenica še naprej krepi programe za zmanjšanje brezposelnosti najbolj prikrajšanih in marginaliziranih skupin, zlasti mladih, pripadnikov manjšin in oseb s posebnimi potrebami.
29. Odbor poziva državo pogodbenico, da sprejme ukrepe za boj proti spolnemu nadlegovanju na delovnem mestu, vključno s sprejetjem posebne zakonodaje, v kateri bo opredeljeno kot kaznivo dejanje, z namenom boja proti temu pojavu in boljše zaščite žrtev.
30. Državi pogodbenici priporoča, da okrepi ukrepe za zmanjšanje deleža delavcev, zaposlenih za določen čas, in spodbujanje delodajalcev, da zaposlenim ponudijo pogodbe za nedoločen čas.
31. Državo pogodbenico prosi, da v drugo periodično poročilo vključi informacije in podatke o nesrečah pri delu, zlasti v nevarnih panogah, kot sta rudarska in jedrsko.
32. Odbor poziva državo pogodbenico, da sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe za izboljšanje položaja državljanov držav nekdanje Jugoslavije, ki so bili »izbrisani«, saj so bila njihova imena leta 1992 črtana iz registra prebivalstva. Ob upoštevanju, da so bili o tem sklenjeni sporazumi, odbor odločno priporoča, da država pogodbenica v skladu z ustreznimi odločbami Ustavnega sodišča vsem zadevnim posameznikom obnovi status osebe s stalnim prebivališčem. Takšni ukrepi bi posameznikom vrnilo pravice in jim znova omogočili dostop do zdravstvenih storitev, socialnega zavarovanja, izobraževanja in zaposlovanja. Odbor prosi državo pogodbenico, naj v naslednjem periodičnem poročilu poroča o napredku pri tem.
33. Odbor poziva državo pogodbenico, naj sprejme učinkovite ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi, zlasti trgovini z ženskami in otroki, in zagotovi, da bodo odgovorni za trgovino

preganjani. Odbor priporoča, da država pogodbenica vzpostavi službe za pomoč žrtvam trgovine in sprejme ukrepe za ozaveščanje organov odkrivanja in pregona ter splošne javnosti o resnosti težave in potrebah žrtev. Priporoča tudi, da država pogodbenica olajša sodelovanje nevladnih organizacij v delovni skupini, ki se ukvarja s to tematiko. Poleg tega priporoča, da država pogodbenica ratificira Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (št. 197). Prav tako prosi državo pogodbenico, naj v naslednjem periodičnem poročilu poroča o napredku.

34. Odbor spodbuja državo pogodbenico, da premisli o sprejetju posebne zakonodaje, ki bo nasilje v družini opredelila kot kaznivo dejanje, in o uvedbi izobraževanja sodnikov – kot ga trenutno zagotavlja policistom – za ozaveščanje o kaznivi naravi nasilja v družini.
35. Odbor priporoča, da država pogodbenica razširi mrežo celovitih zdravstvenih in socialnih storitev za starejše s posebnimi telesnimi in duševnimi potrebami, vključno s pomočjo na domu. Državo pogodbenico prosi, naj v naslednje periodično poročilo vključi natančne informacije o uresničevanju celovite strategije za starejše osebe, ki je trenutno v obravnavi.
36. Odbor prosi državo pogodbenico, da javnost, predvsem pa državne uradnike in pravosodne organe seznaní s temi sklepnimi ugotovitvami ter da mu v naslednjem periodičnem poročilu poroča o vseh sprejetih ukrepih za uresničevanje priporočil iz teh sklepnih ugotovitev. Prav tako spodbuja državo pogodbenico, da pred oddajo naslednjega periodičnega poročila v razprave na nacionalni ravni vključi nevladne organizacije in predstavnike civilne družbe.
37. Državo pogodbenico prosi, naj drugo periodično poročilo odda do 30. junija 2010.